

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Инжењерски менаџмент у агробизнису
Назив предмета: Економика пољопривредних газдинстава
Наставник: Ивана Ј. Бркић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 7
Услов: Положен предмет 'Аграрна економија'
<p>Циљ предмета</p> <p>Проучавање економских токова у репродукцији пољопривредних газдинстава и њихов утицај на развој пољопривредног газдинства, као робног произвођача у тржишним условима привређивања. Дакле, циљ предмета је да се студентима пружи основна знања о економским аспектима пословања пољопривредних газдинстава, односно како да искombинују факторе производње, како би у пословној пракси остварили што боље производно-економске ефекте, односно поспешили економичност, профитабилност, продуктивност и конкурентност пољопривредних газдинстава / предузећа.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Након положеног испита студент ће бити оспособљен да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - идентификује основне економске елементе пољопривредног газдинства и да их описно објасни; - израчуна основне економске индикаторе пољопривредног газдинства (продуктивност, економичност, рентабилност, профитабилност) и интерпретира их на нивоу газдинства / предузећа; - примени економске концепте на анализу производне функције и однос фактора производње у газдинству; - анализира економску ефикасност и конкурентност газдинства користећи више показатеља и студија случаја; - интегрише знања о планирању, управљању трошковима, финансијама и тржишту у креирање предлога за оптимизацију пословања пољопривредног газдинства / предузећа.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Предмет и значај проучавања економике пољопривредних газдинстава; Основни економски закони и њихова примена у аграрним предузећима; Историјски развој економике као научне дисциплине.</p> <p>Типови и структура пољопривредних газдинстава. Приватна, задружна и корпоративна газдинства; Производна структура пољопривредног газдинства: ратарство, сточарство, мешовита производња итд. Однос ресурса и продуктивности.</p> <p>Улагање у репродукцију; Специфичности пољопривреде; Фактори продуктивности и трошкова. Фактори производње и њихова специфичност у пољопривреди (земљиште, рад, капитал, технологија); Функција трошкова; Теорија трошкова; Трошкови производње и економија обима; Инпут-оутпут однос или функција производње; Облици производних функција и њихова примена у агроекономским истраживањима; Однос фактор-производ неких важнијих ратарско-сточарских производа; Утврђивање зоне рентабилности производње; Комбиновање линија производње на пољопривредном газдинству; Методи оптимизације пословања газдинстава.</p> <p>Приходи и финансијска ефикасност пољопривредног газдинства; Финансијско планирање и буџетирање у пољопривредним газдинствима; Приходи појединих врста пољопривредних производних активности; Финансијска анализа газдинстава; Биланс и финансијски резултати; Мерење економског успеха пољопривредног газдинства (економичност, рентабилност, профитабилност, продуктивност рада); Стратегије повећања конкурентности.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Вежбе се одвијају кроз семинарски рад, активно учешће студената у дискусијама о одабраним темама, путем групног рада и у виду радионица. Решавање конкретних економских задатака пољопривредних газдинстава. Анализа примера реалних газдинстава (ратарство, сточарство, мешовита производња). Рад са статистичким подацима и економским показатељима. Израда студија случаја, планирање буџета и симулација финансијских резултата пољопривредних газдинстава / предузећа.</p>
<p>Литература</p> <p>Основна:</p> <p>Лутовац, М., Мирковић, В. (2025). <i>Економика и организација пословања</i>. Београдска академија пословних и уметничких студија, Београд.</p>

Пауновић, Б. (2025). *Економика предузећа*. Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду.

Веселиновић, Б. (1998). *Економика и организација пољопривредних газдинстава*, Економски факултет, Суботица.

Додатна:

Покрајчић Д. (2017). *Економика предузећа принципи и циљеви*, Економски факултет, Београд.

Комазец Љ., Томић С., Јаковчевић К.(2018). *Економика предузећа*, Економски факултет, Суботица.

Јан, М., Јовановић, М., Тица, Н. (1998). *Калкулације у пољопривреди*, Пољопривредни факултет, Нови Сад.

Томашевић, С. (2020). *Детерминанте профитабилности пољопривредних предузећа у Републици Србији* – докторска дисертација, Универзитет СИНГИДУНУМ, Београд.

Иванишевић, Д., Продановић, Р., Стајић, Д. (2018). *Економика производње парадајза у зависности од начина набавке расада*, *Економија – теорија и пракса*, 11 (3); 39-51.

Prodanović, R., Ivanišević, D., Bošković, J. (2018). *Application of production function in improving managerial decisions on agricultural holdings*, Conference Proceedings, INOVAEDUCATION 2018 – Innovation, ICT and Education for the Next Generation, p. 354-368, editors: Soleša, D., Šimović, V., Faculty of Economics and Engineering Management in Novi Sad, Serbia.

Barkley, A., Barkley, P. W. (2016). *Principles of agricultural economics*. Routledge.

Debertin, D. L. (2012). *Agricultural Production Economics* (second edition 2012.), McMilan Publishing Company, NJ, USA.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2x15=30	Практична настава: 3x15=45
------------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

Методe извођења наставе
 Предавања су аудиторна уз подршку савремених наставних учила (мултимедијалне презентације), анализа студија случаја и активно учешће студената. Рад на вежбама обухвата: Обновљање градива са предавања, провера знања студената, анализа случајева из праксе, менторски рад са студентима код израде семинарских радова.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	/
активност на вежбама	10	усмени испит	40
колоквијум-и	30	
семинарски рад	10		